

MINISTARSTVO KULTURE

**IZVJEŠTAJ
O IMPLEMENTACIJI ZAKONA O KULTURI NA OPŠTINSKOM NIVOU**

Cetinje, oktobar 2014.

SADRŽAJ

1. UVOD	2
2. PREGLED STANJA PO OPŠTINAMA	3
- Andrijevica	3
- Bar	4
- Berane	5
- Bijelo Polje	6
- Budva	8
- Danilovgrad	9
- Žabljak	10
- Kolašin	11
- Kotor	12
- Mojkovac	14
- Nikšić	15
- Petnjica	17
- Plav	17
- Plužine	18
- Pljevlja	19
- Podgorica	21
- Rožaje	23
- Tivat	24
- Ulcinj	25
- Herceg Novi	26
- Cetinje	27
- Šavnik	28
3. OCJENA STANJA	28
3.1. Institucionalni okvir	29
3.2. Programski profil	29
3.3. Osnivačka akta	29
3.4. Organi upravljanja i rukovođenja	29
3.5. Opštinski program razvoja kulture i Savjeti za kulturu	30
3.6. Finansiranje kulture	30
3.7. Infrastruktura u kulturi	30
3.8. Ostali modeli podrške razvoju kulture	31
4. PREDLOG MJERA	31

1. UVOD

Ravnomjieran razvoj kulture na cijeloj teritoriji Crne Gore je zakonom utvrđen javni interes, pa je u tom kontekstu obavljanje djelatnosti kulture na lokalnom nivou jedna od najvažnijih pretpostavki njenog cjelovitog, kontinuiranog i konzistentnog razvoja. Jedna od mjera uspješnog ostvarivanja javnog interesa je i nivo implementacije zakonodavnog okvira, kojim se, uz propisana načela i standarde, obezbjeđuje kvalitetan i dugoročan razvoj kulture.

Ministarstvo kulture je 2012.godine napravilo Analizu o stanju i problemima u sprovođenju zakona u oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, koja je pokazala da se krovni zakon - Zakon o kulturi sprovodi na državnom nivou, dok je njegova primjena na opštinskom nivou sporadična.

Tim povodom, Vlada Crne Gore je na sjednici od 28.juna 2012. godine donijela zaključak broj 06-1388/3 od 29.06.2012.godine, kojim je preporučila opštinama da implementiraju obaveze utvrđene Zakonom o kulturi.

U cilju realizacije utvrđenih preporuka Ministarstvo kulture je tokom 2014.godine pristupilo analizi stanja u sektoru kulture na lokalnom nivou. Podaci i informacije dobijeni od opštinskih organa vlasti i javnih ustanova, a odnose se na obaveze sprovođenja Zakona o kulturi, sadržani su u ovom Izvještaju.

Izvještajem su obuhvaćene javne ustanove iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, odnosno ustanove koje se bave produkcijom, promocijom i prezentacijom aktuelnog stvaralaštva u oblasti likovne umjetnosti, muzičke i muzičko-scenskih djelatnosti, književnog stvaralaštva, prikazivanja filmova, pozorišne produkcije, organizovanja manifestacija i festivala i sl. Kada su u pitanju ustanove iz sektora baštine, na njih se primjenjuju posebni propisi (Zakon o muzejskoj djelatnosti, Zakon o bibliotečkoj djelatnosti, Zakon o arhivskoj djelatnosti) i nijesu predmet ovog Izvještaja.

Na osnovu odredbi Zakona o kulturi opštine treba da obezbijede dugoročne i kontinuirane uslove za razvoj i unapređenje kulture i stvaralaštva, koji se ostvaruju kroz:

- donošenje opštinskog programa razvoja kulture, najznačajnijeg strateškog razvojnog dokumenta, koji treba da identifikuje dugoročne potrebe lokalnog stanovništva i subjekata iz oblasti kulture, razvojne prioritete, dinamiku realizacije i organizacione, finansijske i administrativne mjere za ostvarivanje javnog interesa u kulturi na lokalnom nivou;
- imenovanje opštinskog savjeta za kulturu, kao stručnog-savjetodavnog tijela predsjednika opštine, u čijem sastavu treba da budu afirmisani umjetnici i stručnjaci u kulturi;
- obaveze da za obavljanje djelatnosti kulture organizuje javne ustanove;
- konstituisanje organa upravljanja javnih ustanova u skladu sa propisanim standardima koji se odnose na stručnost i kompetentnost upravljačke strukture, što podrazumijeva obavezu opština da u Savjete javnih ustanova biraju i imenuju stvaraoce i stručnjake iz oblasti koja je od značaja za razvoj kulture;
- izbor i imenovanje organa rukovođenja u javnim ustanovama u skladu sa Zakonom jasno podijeljenim nadležnostima koje se odnose na poslove izvršne i umjetničke produkcije (poslovni i umjetnički direktor);

- ostvarivanje obaveza osnivača u pogledu redovnog obezbjeđivanja sredstava iz opštinskog budžeta za rad ustanova;
- podsticanje i podršku razvoju kulture sufinansiranjem programa i projekata od značaja za ostvarivanje javnog interesa sredstvima iz budžeta opštine, pomoć razvoju kreativnih industrija, očuvanju i razvoju tradicionalnih umjetničkih zanata i vještina i podsticanje nekomercijalnog oblika amaterskog djelovanja u kulturi.

2. PREGLED STANJA PO OPŠTINAMA

ANDRIJEVICA

Skupština opštine Andrijevica je osnivač jedne javne ustanove: Centar za kulturu i sport (u daljem tekstu: Centar). Organizovana je Odlukom Skupštine opštine Andrijevica broj 011-541/5 od 06.05.1993.godine, a izmjenama i dopunama te Odluke od 29.juna 2009.godine, inovirane su odredbe koje se odnose na organe upravljanja, na način predviđen Zakonom o kulturi (Odluka broj 02-01-1855/11 od 29.06.2009.godine), ali ne i po pitanju organa rukovođenja. Navedenim odlukama su propisane i djelatnosti Centra, koje pored organizovanja kulturno-umjetničkih programa i manifestacija, prikazivanja filmova, unapređenje amaterskog stvaralaštva, obuhvataju i obavljanje muzejske i bibliotečke djelatnosti, ali i sportske i rekreativne aktivnosti. U odnosu na propisane djelatnosti, očigledno je da programski profil javne ustanove ne odgovara zahtjevima javne ustanove iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva. I Statutom javne ustanove, sa Zakonom o kulturi su usaglašene samo odredbe koje se odnose na organe upravljanja, dok propisane djelatnosti nijesu usklađene sa profilom javne ustanove iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, jer obuhvataju i muzejsku i bibliotečku djelatnost, za koju su posebnim zakonima propisane obaveze osnivanja samostalnih javnih ustanova neprofitnog karaktera.

Organ upravljanja, Savjet javne ustanove, imenovao je osnivač SO Andrijevica Odlukom broj 030-10/2013-02/10 od 29.03.2013.godine. Prilikom imenovanja članova Savjeta nijesu poštovane propisane odredbe o stručnosti i referencama lica koja mogu biti članovi Savjeta. U istom kontekstu nijesu ispunjeni uslovi ni kada je riječ o organima rukovođenja javnom ustanovom.

U odnosu na ostale obaveze opštine u obezbjeđivanju uslova za kontinuiran razvoj i unapređenje kulture u Andrijevici:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture;
- nije imenovan opštinski savjet za kulturu;
- neophodno je djelatnosti ove javne ustanove definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- procenat izdvajanja za kulturu je 14% u odnosu na ukupan opštinski budžet;
- sredstva za rad ustanove obezbjeđuju se redovno (zarade, troškovi poslovanja, programske aktivnosti, održavanje objekata, osiguranje zaposlenih);

- infrastrukturni uslovi u kulturi (stanje objekata i tehničko tehnološka opremljenost) su dobri, naročito od 2008.godine, kada su izgradnjom objekta stvoreni svi uslovi za kvalitetnu realizaciju kulturnih programa;
- sprovodi se javni konkurs za sufinansiranje nevladinog sektora, gdje je kultura jedna od zastupljenih oblasti;
- ne postoji poseban plan saradnje s mladima, ali se te aktivnosti realizuju kroz uključivanje mladih u kreiranje i realizaciju aktivnosti Centra;
- postoji saradnja sa osobama sa posebnim potrebama i njihovo uključivanje u kulturne aktivnosti zajednice, a objekat Centra ima prilaznu rampu za osobe sa invaliditetom;
- postoji podrška i sufinansiranje amaterskog djelovanja u kulturi, kreativnim industrijama i očuvanju tradicionalnih zanata, kroz razne vidove podrške folklornim i guslarskim društvima, muzičkim manifestacijama, izradi suvenira i predmeta od drveta i sl.;
- na nivou opštine postoji evidencija subjekata koji su registrovani za obavljanje djelatnosti kulture.

BAR

U opštini Bar djelatnost od javnog interesa u oblasti kulture obavlja jedna opštinska institucija – Kulturni centar Bar (u daljem tekstu: Centar), organizovan kao javno preduzeće, što nije u skladu sa propisanim institucionalnim standardima u kulturi. Odluka o organizovanju javnog preduzeća je iz 1991.godine (br. 01-83 od 05.04.1991.godine), sa nekoliko izmjena napravljenih u periodu 1991-2006, samo u pogledu broja članova organa upravljanja – Upravnog odbora. Statut javnog preduzeća je iz 2008.godine i nije usklađen sa Zakonom o kulturi.

Na osnovu djelatnosti Centra, riječ je o kompleksnoj instituciji koja se bavi organizacijom širokog spektra kulturno-umjetničkih programa (iz oblasti likovne i muzičke umjetnosti, pozorišne djelatnosti, književnosti, djelatnosti prikazivanja filmova, realizacijom manifestacija i festivala itd.), ali i drugim djelatnostima iz oblasti zaštite i čuvanja kulturnih dobara (bibliotečka i muzejska djelatnost), za koje je potrebno osnovati samostalne ustanove kulture.

Dakle evidentno je da u opštini Bar nijesu ispoštovani institucionalni standardi za obavljanje djelatnosti kulture, usljed čega ni ostali zahtjevi organizacije nijesu usklađeni sa krovnim zakonom koji reguliše oblast kulture - Zakonom o kulturi.

Na osnovu Sporazuma zaključenog između Ministarstva kulture i opštine Bar 31.oktobra 2008.godine, manifestacija posvećena televizijskom stvaralaštvu i autorima - Internacionalni TV festival Bar, dobio je status manifestacije od posebnog značaja za kulturu. U praksi se, nakon petogodišnjeg iskustva, pokazalo da postojeći model organizacije Festivala (izvršni producent je NVO) predstavlja kočnicu njegovom daljem unapređenju i razvoju i da institucioni okvir treba redefinisati na način koji podrazumijeva izgradnju novih institucionalnih kapaciteta, upravljačke i rukovodeće strukture, uz uspostavljanje novog pravnog subjektiviteta. O ovim pitanjima Ministarstvo kulture i opština Bar postigli su načelnu saglasnost, a o tome će se dogovarati u narednom periodu.

U odnosu na ostale obaveze opštine u obezbjeđivanju uslova za kontinuiran razvoj i unapređenje kulture u Baru:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture;
- nije imenovan opštinski savjet za kulturu;
- odluka o organizovanju i Statut institucije nijesu usklađeni sa Zakonom o kulturi, što znači ni postupak izbora i imenovanja organa upravljanja i rukovođenja ;
- neophodno je djelatnosti ove javne ustanove definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- procenat izdvajanja za kulturu je 6,6% od ukupnog opštinskog budžeta;
- sredstva za rad javnog preduzeća se obezbjeđuju redovno i blagovremeno;
- stanje infrastrukture je solidno u svim segmentima;
- podrška i podsticaj razvoja kulture putem javnog konkursa se ne sprovodi od 2010.godine;
- program i modeli saradnje sa mladima ostvaruje se kroz Lokalni program akcije za mlade;
- nema adekvatne infrastrukture koja bi obezbijedila osobama sa invaliditetom dostupnost institucijama kulture i programima;
- postoje određeni modeli finansijske podrške amaterskom djelovanju u kulturi, koji se realizuju posredstvom javne institucije kulture;
- postoji evidencija subjekata koji se na nivou opštine bave djelatnošću kulture.

BERANE

Opština Berane osnivač je dvije javne ustanove kulture, od kojih je JU Centar za kulturu iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva (u daljem tekstu: Centar), a JU Polimski muzej iz oblasti baštine.

Odluka o organizovanju javne ustanove Centar donijeta je 2009.godine (broj 02-030-51 od 27.02.2009.godine) i ona je pravni sljedbenik institucije koja datira iz 1960.godine. Odlukom o organizovanju propisane su djelatnosti Centra među kojima su svi sadržaji iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva (kulturno-umjetničke manifestacije i festivali, pozorišni i muzičko-scenski programi, likovne izložbe, filmska i izdavačka djelatnost, unapređenje amaterskog stvaralaštva), ali i bibliotečka djelatnost. Organizacija i poslovanje ove javne ustanove prilagođeni su propisanim djelatnostima, pa se u tom smislu djelatnosti realizuju preko četiri organizacione jedinice: Zajedničke službe, službe za kulturno-umjetničku i scensku djelatnost, Bioskop i Biblioteka "Dr Radovan Lalić" (koja pripada sektoru baštine i u skladu sa pozitivnim zakonodavstvom trebala bi biti samostalna ustanova kulture).

Odlukom o organizovanju i Statutom Centra, imenovanje organa upravljanja je usaglašeno sa Zakonom o kulturi (u smislu broja članova Savjeta, stručnih kriterijuma i načina imenovanja), dok kad su u pitanju organi rukovođenja nijesu sadržani propisi koji se odnose na stručnost i kompetentnost lica koja će rukovoditi javnom ustanovom na način na koji to propisuje Zakon. Praktična primjena propisanih rješenja nije zaživjela (Rješenje o imenovanju Savjeta Centra broj 02-030-183 od 06.05.2014.godine), jer reference imenovanih članova organa

upravljanja, kao i organa rukovođenja (Odluka Savjeta Centra od 27.05.2014.godine), nijesu u skladu sa propisanim zakonskim rješenjima.

Što se tiče ostalih obaveza opštine u obezbjeđivanju uslova za kontinuiran razvoj i unapređenje kulture, u opštini Berane:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture;
- nije imenovan opštinski savjet za kulturu;
- odluka o organizovanju javne ustanove i Statut su samo djelimično inovirani u skladu sa Zakonom o kulturi;
- organi upravljanja i rukovođenja nijesu imenovani u skladu sa Zakonom o kulturi;
- neophodno je djelatnosti ove javne ustanove definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- procenat izdvajanja za rad javne ustanove je 2,9% od ukupnog opštinskog budžeta, a sredstva se obezbjeđuju blagovremeno;
- stanje objekta kulture i njegova tehničko-tehnološka opremljenost su u veoma lošem stanju, zbog čega nije moguća bezbjedna i efikasna realizacija programa (kinoprejektori su van funkcije, objekat nema riješen sistem zagrijavanja, sva komunalna infrastruktura je na granici kolapsa), a razlog je u tome što se u ove segmente infrastrukture nije ulagalo godinama i što je postojalo obećanje resornog Ministarstva za izgradnju novog objekta Centra prema standardima koje podrazumijevaju multifunkcionalni objekti kulture;
- podrška i sufinansiranje civilnog sektora na osnovu javnog konkursa obezbjeđuje se sredstvima iz budžeta opštine, tako što je kultura jedna od oblasti obuhvaćenih raspodjelom;
- postoje utvrđeni modeli saradnje sa mladima i njihovo uključivanje u kreiranje i realizaciju kulturnih sadržaja, koji su realizuju kroz *Lokalni plan akcije za mlade*;
- nema adekvatne infrastrukture za dostupnost kulturnih programa osobama sa invaliditetom i njihove integraciju u kulturna dešavanja;
- nema utvrđenih modela podsticajnih mjera i finansijske podrške amaterskom djelovanju u kulturi;
- na nivou opštine se vodi evidencija o subjektima koji se bave djelatnošću kulture.

BIJELO POLJE

Opština Bijelo Polje je osnivač dvije javne ustanove iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva: Centar za djelatnosti kulture „Vojislav Bulatović - Strunjo“ (u daljem tekstu: Centar) i Ratkovićeve večeri poezije (u daljem tekstu: RVP) i obje imaju status od posebnog interesa za opštinu.

Centar je osnovan Odlukom Skupštine opštine Bijelo Polje broj 01-449/1 od 20. 3. 1997. godine integracijom tadašnjeg Centra za kulturu Bijelo Polje i JU Zavičajni muzej. Izmjenama i dopunama Odluke iz 2009.godine (broj 02-7027 od 09.12.2009.), naziv i sastav organa upravljanja su usklađeni sa Zakonom o kulturi, dok ostale odredbe Odluke nijesu mijenjane, pa je

Centar ostao javna ustanova kulture koja se bavi širokim spektrom djelatnosti, od izdavanja publikacija, prikazivanja filmova, pozorišne produkcije i organizovanja edukativnih formi u raznim oblastima kulture i umjetnosti, do obavljanja muzejske i bibliotečke djelatnosti. U tom kontekstu se i Statutom ustanove iz 2014.godine organizacija rada i poslovanje ustanove obavlja kroz tri posebne organizacione jedinice: Bjelopoljsko pozorište, Narodna biblioteka i Zavičajni muzej, koje bi shodno pozitivnom zakonodavstvu trebale da budu posebna pravna lica.

Javna ustanova RVP osnovana je Odlukom Skupštine opštine Bijelo Polje broj 02-1359 od 05.04 2012. godine. Djelatnost RVP je organizacija i realizacija međunarodne književne manifestacije „Ratkovićeve večeri poezije“, kojoj je Ministarstvo kulture dodijelilo status od posebnog značaja za kulturu Crne Gore, ali i druge djelatnosti koje su u funkciji ostvarivanja i valorizacije kulturnih i stvaralačkih potencijala opštine Bijelo Polje, sjevernog regiona i Crne Gore. Shodno statusu navedene manifestacije i status ove ustanove je specifičan, jer je osnovana na osnovu Sporazuma opštine Bijepo Polje i Ministarstva kulture, pa i Ministarstvo direktno participira u realizaciji njenih programskih aktivnosti, sa posebnim akcentom na međunarodnu manifestaciju "Ratkovićeve večeri poezije".

Rezultati analize ostvarivanja Zakonom o kulturi utvrđenih osnivačkih prava i obaveza opštine u obezbjeđivanju uslova za kontinuiran razvoj i unapređenje kulture i stvaralaštva, pokazali su da u opštini Bijelo Polje:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture;
- imenovan je opštinski savjet za kulturu u skladu sa Zakonom o kulturi;
- odluka o organizovanju javne ustanove Centar nije u potpunosti usklađena sa Zakonom o kulturi, dok su osnivačka akta RVP usaglašena sa Zakonom;
- odredbe iz osnivačkih odluka koje se odnose na organe upravljanja su u odnosu na način i broj članova usklađene sa Zakonom o kulturi, dok dostavljeni podaci o stručnim referencama članova Savjeta, pokazuju da su kriterijumi stručnosti i referentnosti imenovanih lica ispoštovani u potpunosti kod imenovanja članova Savjeta RVP, a samo djelimično kod imenovanja članova Savjeta Centra;
- odredbe Zakona o kulturi koje se odnose na organe rukovođenja javnom ustanovom su samo Statutom RVP usklađene sa Zakonom o kulturi, dok osnivački akt i Statut Centra u tom smislu treba inovirati;
- neophodno je djelatnosti Centra definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- procenat izdvajanja za kulturu je 4,3% od ukupnog opštinskog budžeta, a sredstva za rad javnih ustanova obezbjeđuju se u zavisnosti od realizacije budžeta;
- podrška i podsticaj razvoju kulture sufinansiranjem na osnovu javnog konkursa, obezbjeđuju se sredstvima iz budžeta opštine, na način da je kultura jedna od oblasti obuhvaćenih konkursom;
- postoje utvrđeni modeli saradnje sa mladima prepoznati kroz Akcioni plan za mlade, mada praktična primjena tih modela nije zaživjela na pravi način;
- infrastruktura u kulturi je na zadovoljavajućem nivou;

- pristupne rampe koje bi obezbijedile dostupnost kulturnih sadržaja osobama sa invaliditetom nijesu urađene;
- podrška i podsticaj amaterskom djelovanju u kulturi ostvaruje se kroz obezbjeđivanje prostora za rad folklornih ansambala;
- na nivou opštine se vodi evidencija o subjektima koji se bave djelatnošću kulture.

BUDVA

Opština Budva je osnivač tri javne ustanove kulture, od kojih je jedna iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva JU Grad tetar Budva (u daljem tekstu: Grad teatar), a dvije iz oblasti baštine: JU Muzeji i galerije Budve i Narodna biblioteka JU Biblioteka Budve.

Grad teatar formiran je Odlukom Skupštine opštine Budva o organizovanju javnih ustanova "Muzeji, galerija, biblioteka" Budva i "Grad Teatar Budva", broj 0101-968/1-91 od 22.11.1991. godine. Odluka je prestala da važi donošenjem Odluke o osnivanju JU „Grad teatar“ broj 0101-716/1 od 13.12.2013. godine, kojom je osnovana samostalna ustanova JU Grad teatar Budva. Odluka je usaglašena sa Zakonom o kulturi.

Iako je i Statut ustanove donijet u decembru 2009. godine, bio usaglašen sa Zakonom o kulturi, neophodno je nakon osnivanja samostalne ustanove donijeti i novi Statut.

Savjet JU „Grad teatar“, kao organ upravljanja, imenovan je rješenjem SO broj 0101-193/1 od 13.05.2014. godine. Što se tiče stručnosti i kompetencija članova Savjeta, uvidom u reference imenovanih lica, evidentno je da su kriterijumi iz Zakona o kulturi samo djelimično ispoštovani. Kada je u pitanju organ rukovođenja, izbor i imenovanje su izvršeni u skladu sa Zakonom o kulturi. Ujedno, to je jedina opštinska ustanova kulture u Crnoj Gori u kojoj su izabrani poslovni i umjetnički direktor, na način predviđen Zakonom o kulturi.

Djelatnosti JU „Grad teatar“ su programi kulturno-umjetničkog stvaralaštva, od festivala i manifestacija, preko programa dramskog i književnog stvaralaštva, muzičko - scenskih djelatnosti, do izložbi savremenog stvaralaštva i drugih programa iz oblasti likovne umjetnosti, te izdavačkih djelatnosti, što odgovara profilu javne ustanove iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva.

U odnosu na obaveze opštine propisane Zakonom o kulturi i obezbjeđivanje uslova za razvoj kulturno- umjetničkog stvaralaštva, u opštini Budva:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture;
- nije imenovan opštinski savjet za kulturu;
- odluka o organizovanju javne ustanove i Statut su usklađeni sa Zakonom o kulturi;
- zakonom, osnivačkim aktom i Statutom propisani kriterijumi stručnosti samo su djelimično ispoštovani prilikom izbora i imenovanja organa upravljanja, dok su isti u cjelosti primijenjeni kod organa rukovođenja javom ustanovom;
- procenat izdvajanja za kulturu je 8 % od ukupnog opštinskog budžeta, a sredstva za rad javnih ustanova obezbjeđuju se shodno budžetskim mogućnostima;
- po pitanju infrastrukture, situacija Grada teatra je specifična. Ustanova posjeduje kancelarijski prostor, dok se scenski prostori i tehnika za realizaciju programa

iznajmljuju. Od ove godine javna ustanova će biti u prilici da opredijeli i dio sredstava za nabavku opreme;

- opština obezbjeđuje podršku kulturnim projektima putem javnog konkursa za nevladin sektor, na način da je kultura jedna od konkursnih oblasti;
- utvrđeni modeli saradnje sa mladima i njihovo uključivanje u kreiranje i realizaciju kulturnih sadržaja, zasnivaju se na implementaciji opštinskog Akcionog plana za mlade;
- dostupnost kulturnih programa osobama sa invaliditetom obezbijedena je za programe Grada teatra;
- amatersko djelovanje u kulturi, kao i kreativne industrije i tradicionalni zanati podstiču se i finansiraju prvenstveno kroz rad lokalnih organizacija civilnog sektora, a razvoj amaterskog izraza podstiče se i ustupanjem prostora za rad folklornih društava.
- na nivou opštine se ažurira evidencija o subjektima koji se bave djelatnošću kulture.

DANILOVGRAD

Skupština opštine Danilovgrad je osnivač dvije javne ustanove iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva: JU Centar za kulturu i JU Umjetnička kolonija.

Javna ustanova Centar za kulturu organizovana je Odukom Skupštine opštine broj 03-030-29/1 od 30.03.2012.godine. Ustanova je pravni sljedbenik radne organizacije Centar za kulturno-prosvjetni rad iz 1965.godine.

Shodno osnivačkom aktu iz 2012.godine, Centar za kulturu je organizovan kao samostalna ustanova čija je djelatnost od javnog interesa. Propisane djelatnosti su iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva (organizovanje manifestacija, festivala, pozorišnih predstava, muzičkih programa, književnih prezentacija, likovnih izložbi, prikazivanja filmova, unapređivanje kulturno-umjetničkog amaterizma, izdavaštvo), ali je posebnim članom propisano i obavljanje muzejske i bibliotečke djelatnosti, iako je posebnim zakonima koji regulišu oblast kulturne baštine, utvrđena obaveza osnivanja samostalnih javnih ustanova. Odluka sadrži odredbe o organima upravljanja koji su usklađeni sa Zakonom o kulturi, dok pitanje organa rukovođenja nije definisano shodno zakonskim propisima.

I Statutom javne ustanove propisane su djelatnosti koje pored kulturno-umjetničkih programa, obuhvataju i muzejsku i bibliotečku djelatnost, a unutrašnja organizacija ustanove je prilagođena takvim programskim sadržajima, pa je utvrđeno da se djelatnosti javne ustanove realizuju posredstvom pet radnih jedinica: Prikazivačke djelatnosti i amaterizam, Fizička kultura, sport i rekreacija, Muzej, Biblioteka, Zajedničke službe. Kao i u Odluci i Statutom je predviđen broj i kriterijumi sa imenovanje članova organa upravljanja u skladu sa Zakonom o kulturi, ali ne i kriterijumi koji se odnose na organe rukovođenja. U skladu sa navedenim aktima lokalne samouprave, izvršeno je i imenovanje organa upravljanja i rukovođenja javnom ustanovom, što znači na način suprotan modelu propisanom Zakonom o kulturi.

Skupština opštine Danilovgrad donijela je Odluku broj 03-030-322/1 od 10.07.2013.godine, o osnivanju samostalne organizacije Javna ustanova Umjetnička kolonija Danilovgrad, čija je djelatnost od javnog interesa, a pravni je sljedbenik Umjetničke kolonije

osnovane 1998.godine. Riječ je o specifičnoj instituciji, jedinstvenoj u Crnoj Gori, čija je djelatnost isključivo likovna umjetnost, odnosno vajarstvo. Kada je u pitanju upravljanje i rukovođenje ovom ustanovom, odredbe sadržane u osnivačkom aktu i Statutu su istovjetne kao kod Centra.

U odnosu na ostale obaveze opštine Danilovgrad utvrđene Zakonom o kulturi, kao mjere za unapređenje i razvoj kulture na lokalnom nivou, prema dostavljenim podacima stanje je sljedeće:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture;
- nije imenovan opštinski savjet za kulturu;
- odluke o organizovanju i statuti javnih ustanova, nijesu usklađeni sa Zakonom o kulturi;
- organi upravljanja i rukovođenja nijesu imenovani u skladu sa Zakonom;
- neophodno je djelatnosti Centra definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- prema dostavljenim podacima opština izdvaja za kulturu 5,2% od ukupnog opštinskog budžeta, a sredstva za rad javnih ustanova obezbjeđuju se redovno i blagovremeno;
- stanje objekata kulture i njihova opremljenost za realizaciju programa i projekata je dobro;
- sprovodi se javni konkurs za sufinansiranje nevladinih organizacija u kojem je kultura jedna od zastupljenih oblasti;
- ne postoje utvrđeni modeli saradnje sa mladima i njihovo uključivanje u kreiranje i realizaciju kulturnih sadržaja;
- nema konkretnih opštinskih programa za unapređenje dostupnosti kulturnih sadržaja osobama sa invaliditetom;
- amatersko djelovanje u kulturi podstiče se ustupanjem opštinskih prostora za rad folklornog društva, a stari zanati kroz podršku civilnom sektoru;
- na nivou opštine se vodi evidencija o subjektima koji se bave djelatnošću kulture.

ŽABLJAK

Opština Žabljak je osnivač jedne javne ustanove u oblasti kulture: JU Centar za kulturu (u daljem tekstu: Centar), čija je djelatnost od posebnog društvenog interesa. Osnovan je Odlukom Skupštine opštine Žabljak br. 01-664 od 10.05.1993.godine. Izmjenama i dopunama te Odluke iz oktobra 2010.godine (br. 030/10.01-385) izvršeno je usklađivanje organizacije i rada ustanove sa Zakonom o kulturi, u odnosu na institucionalni okvir i imenovanje organa upravljanja, dok su propisane djelatnosti kompleksne, pa se ustanova pored djelatnosti iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva (izvođenje pozorišnih predstava, priređivanje književnih večeri i likovnih izložbi, prikazivanje filmova i drugi kulturno-zabavni programi), bavi i poslovima bibliotečke djelatnosti, za koju je posebnim zakonom propisana obaveza osnivanja samostalne ustanove kulture. Takođe, odredbe koje se odnose na organe rukovođenja, nijesu usaglašene sa Zakonom o kulturi.

Statut javne ustanove donijet je 2011.godine i, kao i Odluka, sadrži odredbe usaglašene sa Zakonom o kulturi u dijelu koji se tiče organa upravljanja, a ne i djelatnosti javne ustanove i organa rukovođenja. Međutim, u praksi nije zaživjela primjena propisanih rješenja, s obzirom na to da su za članove organa upravljanja izabrana i imenovana lica koja ne ispunjavaju Zakonom o kulturi propisane kriterijume stručnosti i referentnosti. Isto se odnosi i na organ rukovođenja.

U odnosu na ostale obaveze opštine u obezbjeđivanju uslova za kontinuiran razvoj i unapređenje kulture u Žabljaku:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture;
- nije imenovan opštinski savjet za kulturu;
- odluka o organizovanju i Statut ustanove su usaglašeni sa Zakonom o kulturi samo u dijelu izbora i imenovanja organa upravljanja, mada ta rješenja u praksi nijesu zaživjela;
- neophodno je djelatnosti ove javne ustanove definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- procenat izdvajanja za kulturu je 3,2 od ukupnog opštinskog budžeta;
- sredstva za rad ustanove se obezbjeđuju redovno i blagovremeno;
- stanje infrastrukture je solidno u svim segmentima;
- podrška i podsticaj razvoja kulture putem javnog konkursa se sprovodi u kontinuitetu;
- programi i modeli podrške mladima ostvaruju se kroz saradnju sa školama;
- nije obezbijeđena dostupnost institucija kulture osobama sa invaliditetom, mada je opština donijela odluku o izgradnji pristupnih rampi;
- modeli finansijske podrške amaterskom djelovanju u kulturi, ostvaruju se podrškom manifestaciji „Dani planinskog cvijeća“;
- postoji evidencija subjekata koji se na nivou opštine bave djelatnošću kulture.

KOLAŠIN

Opština Kolašin je osnivač jedne javne ustanove: Javna ustanova za kulturu, fizičku kulturu i sport (Odluka o osnivanju broj 01-868 od 27.03.1995.godine). Osnovana je kao samostalna ustanova čija je djelatnost od posebnog društvenog interesa. Odlukom propisane djelatnosti ustanove obuhvataju sve oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva (pozorišnu djelatnost, književnu i likovnu prezentaciju, muzičko scenske programe i sl.), ali i djelatnosti unapređenja i razvoja sporta, te djelatnosti biblioteka, zavičajnog muzeja, arhiva. U skladu sa periodom donošenja Odluke i organi upravljanja, odnosno rukovođenja su prilagođeni tadašnjem zakonodavstvu. U skladu sa Odlukom o osnivanju i Statut javne ustanove donijet 2010.godine, propisuje istovjetne djelatnosti, koje se realizuju preko pet organizacionih jedinica, a čine ih pored Zajedničkih službi i jedinice za informativno kulturno-umjetničku djelatnost, Zavičajni muzej, Biblioteka sa čitaonicom "Ljubo Anđelić", Kulturno-umjetničko društvo "Mijat Mašković". Pored toga što postoji nesaglasnost između odluke o osnivanju i Statuta u dijelu propisanih djelatnosti, evidentno je da nije riječ samo o ustanovi iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, već ustanova obavlja i djelatnosti za koje je posebnim propisima predviđeno osnivanje samostalnih ustanova kulture (Zakon o bibliotečkoj djelatnosti, Zakon o muzejskoj

djelatnosti). Statut sadrži odredbe u dijelu upravljanja i rukovođenja ustanovom koje su usklađene sa Zakonom o kulturi u odnosi na način imenovanja, broj članova i kriterijume stručnosti (kao organ upravljanja propisan Savjet, a u odluci o osnivanju još uvijek egzistira Upravni odbor), dok dio koji se odnosi na organe rukovođenja nije usaglašen sa Zakonom o kulturi. Zanimljiva je i činjenica da je bez obzira na sadržaj i odredbe Statuta, Skupština opštine Kolašin donijela Odluku o izboru organa upravljanja ove Ustanove, i to ne Savjeta kako je utvrđeno Zakonom o kulturi i Statutom Ustanove, već Upravnog odbora (Odluka SO Kolašin broj 01-2828 od 01.09.2010.godine). Pri tome članovi organa upravljanja, osim jednog, nemaju reference propisane Zakonom o kulturi i Statutom koji ih preporučuju za to imenovanje. Takođe, na osnovu Odluke Upravnog odbora o izboru direktora Ustanove (broj 457 od 06.12.2011.godine), izabran je kandidat koji ne ispunjava Zakonom propisane uslove za rukovođenje javnom ustanovom iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva.

Ova lokalna smouprava ne ispunjava ni ostale Zakonom propisane uslove za unapređenje i razvoj djelatnosti kulture, odnosno u opštini Kolašin:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture, ni imenovan opštinski savjet za kulturu;
- neophodno je djelatnosti ove javne ustanove definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- zaposlenima u ustanovi se isplaćuju samo zarade i to sa zakašnjenjem od 10 mjeseci, a osnivač ne izmiruje redovno i blagovremeno sredstva za rad javne ustanove;
- ne sprovodi se javni konkurs za podršku i sufinansiranje nevladinog sektora;
- ne postoje programi i modeli saradnje sa mladima;
- ne stvaraju se uslovi za dostupnost kulturnih sadržaja osobama sa invaliditetom;
- nema utvrđenih modela podrške amaterskom djelovanju u kulturi;
- na nivou opštine se ne vodi evidencija subjekata koji se bave djelatnošću kulture.

Prema podacima iz opštine Kolašin, jedino je solidno stanje infarstrukture u kulturi.

KOTOR

Opština Kotor je osnivač dvije javne ustanove iz oblasti kulture: Kulturni centar "Nikola Đurković" (javna ustanova iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva) i Muzeji Kotor (javna ustanova iz oblasti kulturne baštine).

Javna ustanova Kulturni centar "Nikola Đurković" (u daljem tekstu: Centar), datira iz 1965. godne. Organizovana je Odlukom Skupštine opštine Kotor od 27.januara 1992.godine, a usklađivanje sa Zakonom o kulturi izvršeno je Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o organizovanju broj 11-16017 od 30.12.2009.godine. Djelatnosti Centra su od javnog interesa u opštini Kotor, a obuhvataju organizovanje pozorišnih predstava, književnih večeri, likovnih izložbi, kulturnih manifestacija, prikazivanje filmova, unapređenje amaterskog kulturno-umjetničkog stvaralaštva i stvaralaštva lica sa invaliditetom, obavljanje bibliotečke i izdavačke djelatnosti, kao i druge poslove definisane Programom razvoja kulture u opštini. Centar je kompleksna ustanova kulture u čijem sastavu su galerija, pozorišna sala, bioskop (Kino "Boka") i

gradska biblioteka. Statut ove javne ustanove iz 2010.godine (broj 80 od 28.04.2010.) je, takođe, usaglašen sa Zakonom o kulturi.

Ministarstvo kulture je u saradnji sa opštinom obezbijedilo da se brojne kulturne aktivnosti koje se organizuju tokom ljetnje sezone, objedine pod jedinstvenom manifestacijom Kotor art, kojoj je dodijeljen status manifestacije od posebnog značaja za kulturu i koja ima pokroviteljstvo UNESCO-a. Međutim, kompleksnost programskih sadržaja i produkcionih standardi nameću potrebu obezbjeđivanja institucionalne reorganizacije Kotor arta, u cilju unapređenja organizacione, upravljačke i rukovodne strukture, sa krajnjim ishodom doprinosa unapređenju Festivala u cjelini.

U odnosu na zakonom utvrđene druge obaveze opštine, da obezbjeđuje uslove za kontinuiran razvoj i unapređenje kulture i stvaralaštva, opština Kotor:

- je jedina opština koja je donijela opštinski Program razvoja kulture 2013-2017 (usvojen na sjednici Skupštine opštine 05.11.2013.godine), kojim su dugoročno predviđeni osnovni strateški pravci razvoja kulture u četvorogodišnjem periodu;
- je imenovala opštinski Savjet za kulturu (Rješenje broj 01-17867 od 17.11.2013.godine) u skladu sa kriterijumima definisanim Zakonom o kulturi;
- osnivački akti javne ustanove i Statut su usklađeni sa Zakonom o kulturi;
- u pogledu stručnosti i referentnosti organa rukovođenja ispoštovani su kriterijumi predviđeni Zakonom o kulturi, dok sastav organa upravljanja nije u skladu sa kriterijumima koje po tom osnovu propisuje Zakon;
- neophodno je djelatnosti Centra definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- procenat izdvajanja za kulturu je 5,39 od ukupnog godišnjeg opštinskog budžeta, a sredstva za zarade zaposlenih i druge troškove poslovanja javne ustanove, osnivač redovno izmiruje;
- u pogledu tehničko-tehnološke opremljenosti – postoji potreba za rekonstrukcijom dijela postojećih prostora koji se nalaze u sklopu ustanova kulture: pozorišna sala Centra, potrebno je pronaći adekvatniji prostor za Gradsku galeriju, nedovoljno je iskorišćen potencijal lokalnih domova kulture u Škaljarima, u Prčnju i Dobroti, što ukazuje na neophodnost donošenja mjera za njihovu adaptaciju, sanaciju ili rekonstrukciju;
- objavljuje se konkurs namijenjen sufinansiranju nevladinog sektora u opštini, a jedna od oblasti zastupljenih konkursom je i kultura;
- obezbjeđuje se i podrška amaterskom djelovanju u kulturi i tradicionalnim umjetničkim zanatima;
- postoje utvrđeni programi i modeli saradnje sa mladima i njihovo uključivanje u kreiranje i realizaciju kulturnih sadržaja, koji se implementiraju kroz rad opštinskog Savjeta za mlade i Lokalni plan za mlade - Omladinska politika 2013;
- iako ima Lokalni plan akcije u oblasti invalidnosti, uslovi za povećanje dostupnosti kulturnih programa osobama sa invaliditetom u opštini Kotor se samo djelimično sprovode;
- na nivou opštine postoji evidencija subjekata iz oblasti kulture.

MOJKOVAC

U opštini Mojkovac postoji jedna javna ustanova kulture: Centar za kulturu "Nenad Rakočević" (u daljem tekstu: Centar). Osnovana je Odlukom koju je donijela Skupština opštine, broj 01-76 od 27. maja 1991. godine. Imajući u vidu činjenicu da je ovaj akt donijet 1991.godine, on nije u skladu sa aktuelnim Zakonom o kulturi, koji je iz 2008.godine, pa je neophodno njegovo uskađivanje sa istim u cjelini. Novi Statut javne ustanove donijet je 2010.godine, ali kako i taj akt mora biti usklađen sa Odlukom o osnivanju, neophodno je prethodno inovirati Odluku, a zatim donijeti Statut prema zakonom utvrđenoj proceduri.

Prema djelatnostima sadržanim u Odluci i Statutu ustanova se bavi poslovima iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva (organizovanje raznovrsnih programskih sadržaja iz oblasti književnosti, likovnog i muzičko-scenskog stvaralaštva, filma i drugih oblika kulturno-umjetničkog djelovanja), ali i iz oblasti kulturne baštine (bibliotečka i muzejska djelatnost, zaštita kulturno-istorijskih spomenika). U skladu sa pozitivnim zakonodavstvom obavljanje navedenih djelatnosti iziskuje osnivanje različitih ustanova kulture, jer se poslovima bibliotečke i muzejske djelatnosti bave samostalne javne ustanove.

U odnosu na dostavljene podatke, analizom akata utvrđena je neophodnost njihovog inoviranja u cjelini (donošenje odluke o organizovanju javne ustanove shodno Zakonu o kulturi, Zakonu o bibliotečkoj djelatnosti, Zakonu o muzejskoj djelatnosti, zatim redefinisane djelatnosti i druge aktivnosti koje iz tog procesa proizilaze).

U odnosu na ostale obaveze opštine Mojkovac koje se tiču mjera za unapređenje i razvoj kulture na lokalnom nivou, prema dostavljenim podacima stanje je sljedeće:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture;
- nije imenovan opštinski savjet za kulturu;
- odluke o organizovanju i statut javne ustanove, nijesu usklađeni sa Zakonom o kulturi;
- organi upravljanja i rukovođenja nijesu imenovani u skladu sa Zakonom;
- neophodno je djelatnosti Centra definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- opština izdvaja za kulturu 5,5% od ukupnog opštinskog budžeta, a sredstva za rad javnih ustanova obezbjeđuju se redovno i blagovremeno;
- u postupku je rekonstrukcija Centra koja će obezbijediti cjelovitu funkcionalnost i tehničko-tehnološku opremljenost ustanove za realizaciju svih programa iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva;
- sprovodi se javni konkurs za sufinansiranje nevladinih organizacija u kojem je kultura jedna od zastupljenih oblasti;
- ne postoje utvrđeni modeli saradnje sa mladima, ali se u praksi sprovode aktivnosti koje obezbjeđuju uključenost mladih u kreiranje i realizaciju kulturnih sadržaja kroz razne sekcije (likovna, dramska, muzička) i rad folklornih društava;
- nema konkretnih opštinskih programa za unapređenje dostupnosti kulturnih sadržaja osobama sa invaliditetom, ali će nakon završene rekonstrukcije Centra, pristup kulturnim sadržajima biti u potpunosti obezbijeđen i toj populaciji;

- amatersko djelovanje u kulturi podstiče se putem javnog konkursa namijenjenog NVO sektoru;
- na nivou opštine se vodi evidencija o subjektima koji se bave djelatnošću kulture.

NIKŠIĆ

Opština Nikšić je osnivač četiri javne ustanove iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva: JU Centar za kulturu Nikšić, JU “Nikšićko pozorište”, JU “Zahumlje” i JU “Stari grad - Anderva”.

JU Centar za kulturu (u daljem tekstu: Centar) organizovan je Odlukom Skupštine opštine Nikšić br. 01-9050 od 04.11.1999.godine kao samostalna javna ustanova čija je djelatnost od javnog interesa za opštinu. Izmjenama i dopunama Odluke iz 2008.godine (br. 01-11533 od 03.11.2008.) izvršeno je usklađivanje Odluke sa Zakonom o kulturi u dijelu koji se odnosi na organe upravljanja. Statut javne ustanove mijenjan je decembra 2008.godine i, takođe, je usklađen sa Zakonom o kulturi. Djelatnosti Centra su samo djelimično iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva (organizacija i realizacija muzičko-scenskih programa, prikazivanje filmova, produkcija i izvođenje pozorišnih predstava, organizacija manifestacija i festivala, podrška amaterizmu i sl.), ali i djelatnosti iz oblasti zaštite kulturnih dobara, što ukazuje na potrebu reorganizacije ustanove u skladu sa Zakonom o kulturi, Zakonom o bibliotečkoj djelatnosti, Zakonom o muzejskoj djelatnosti. Lice imenovano da rukovodi Centrom, ispunjava stručne kriterijume predviđene Zakonom o kulturi za obavljanje tih poslova u javnoj ustanovi iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, ali personalni sastav organa upravljanja, odnosno Savjeta, samo djelimično odgovara kriterijumima propisanim Zakonom o kulturi i Odlukom o organizovanju .

Nikšićko pozorište (u daljem tekstu: Pozorište) osnovano je Odlukom Skupštine opštine Nikšić br. 01-10325 od 28.12.1999.godine, kao javna ustanova koja u oblasti kulture obavlja poslove od javnog interesa. Izmjenama i dopunama Odluke iz novembra 2008.godine, izvršeno je usklađivanje tog akta sa Zakonom o kulturi i Zakonom o pozorišnoj djelatnosti, a isto je učinjeno i 2012.godine sa Statutom Pozorišta. Iako su ispunjeni svi formalno pravni uslovi koje podrazumijeva organizovanje jedne pozorišne kuće, kod implementacije propisa napravljena su velika odstupanja. U tom smislu organ rukovođenja ustanovom nema reference za upravljanje pozorišnom institucijom, nije imenovan umjetnički direktor, a od pet imenovanih članova organa upravljanja, samo je jedno lice pozorišne struke. Pozorište se bavi organizacijom, produkcijom i izvođenjem pozorišnih predstava, izdavaštvom, organizacijom manifestacija i festivala, podrškom amaterizmu... Među zaposlenima u Pozorištu nema nikoga ko ima stručne reference u oblasti pozorišne djelatnosti.

Javna ustanova „Zahumlje“ (u daljem tekstu Zahumlje), osnovana je Odlukom Skupštine opštine Nikšić 30.03.2000.godine kao javna ustanova čija je djelatnost od javnog interesa. Izmjenama i dopunama Odluke od 13.11.2008.godine izvršeno je njeno usklađivanje sa Zakonom o kulturi. Statut javne ustanove donijet februara 2009.godine usaglašen je sa Zakonom o kulturi. Kao i u slučaju drugih javnih ustanova, prilikom implementacije propisanih pravila ima

odstupanja. Lice imenovano kao organ rukovođenja ispunjava propisane kriterijume stručnosti za rukovođenje ustanovom iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, dok su ti isti kriterijumi kod imenovanja organa upravljanja poštovani samo kod jednog člana Savjeta. Zahumlje se bavi raznovrsnim segmentima muzičko-scenske, folklorne i dramske djelatnosti, sa posebnim akcentom na djecu i omladinu, što ovu javnu ustanovu čini jedinstvenom u kulturi Crne Gore.

„*Stari grad – Anderva*“ (u daljem tekstu: Anderva) je javna ustanova osnovana Odlukom Skupštine opštine Nikšić 23.03.2001.godine (broj 01-2892), za obavljanje poslova od javnog interesa u kulturi. Izmjenama te odluke iz 2008.godine, izvršeno je usklađivanje sa Zakonom o kulturi u odnosu na izbor i imenovanje organa upravljanja i rukovođenja. Za razliku od osnivačkog akta, u Statutu ove javne ustanove odredbe kojima se definišu izbor i imenovanje organa upravljanja i rukovođenja nijesu usklađene sa Zakonom o kulturi. S obzirom na to da je izbor i imenovanja organa upravljanja i rukovođenja izvršeno na osnovu Statuta javne ustanove može se konstatovati da u tom pogledu nije poštovan Zakon o kulturi. Anderva se bavi organizacijom i realizacijom širokog spektra kulturno-umjetničkih djelatnosti (produkcija i izvođenje pozorišnih, filmskih, muzičkih, plesnih i drugih formi izvođačkih i dramskih umjetnosti; galerijsko-umjetnička djelatnost; produkcija i izdavačka djelatnost; turističko-propagandna djelatnost...), odnosno riječ je o programskom profilu koji je sličan sa profilom Centra i Zahumlja.

U odnosu na druge obaveze opštine u obezbjeđivanju uslova za kontinuiran razvoj i unapređenje kulture i stvaralaštva, u Nikšiću:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture, ali je planirano da se to uradi do kraja tekuće godine;
- opštinski savjet za kulturu je u procesu formiranja;
- odluke o organizovanju javnih ustanova su usklađene sa Zakonom o kulturi kao i statuti javnih ustanova, sa izuzetkom statuta JU Anderva, dok se propisana pravila u praksi ne primjenjuju dosljedno;
- neophodno je djelatnosti Centra definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- procenat izdvajanja za kulturu je 4,1% od ukupnog opštinskog budžeta, a sredstva za rad javnih ustanova obezbjeđuju se u skladu sa propisanom budžetskom dinamikom i redovno, jedino se kasni sa uplatom doprinosa;
- postojeća infrastruktura i opremljenost objekata kulture su u lošem stanju, te je u tom smislu neophodna: sanacija i rekonstrukcija kompletnog Dvorca kralja Nikole, kojim gazduje Centar za kulturu; Nikšićko pozorište nema adekvatan scenski i kancelarijski prostor, već djelatnost obavlja na Sceni 213, kojom takođe gazduje Centar, a može se koristiti samo za manje scenske forme; Zahumlju je potreban magacinski prostor za opremu, scenografiju i tehniku, čime bi se obezbijedili bolji uslovi za pripreme i izvođenje programa iz nadležnosti ove javne ustanove; Anderva gazduje Gradskom tvrđavom Bedemi, gdje postoje dva scenska prostora, prilično devastirana, a objekat je i bez odgovarajuće scenske tehnike (rasvjeta, ozvučenje). Stanje u infrastrukturi nikšićke kulture biće značajno unaprijeđeno završetkom radova na objektu Sala „18. septembar“,

čime će ovaj grad dobiti multimedijalnu salu sa 450 mjesta, rotirajuću scenu i najsavremeniju tehniku, za realizaciju i najzahtjevnijih programa iz oblasti pozorišta, filma i muzike;

- konkurs za podršku nevladinom sektoru, realizovao se kontinuirano do 2011.godine, a nakon pauze od nekoliko godina, sredstva za te namjene planirana su budžetom za 2014. godinu;
- postoje utvrđeni modeli saradnje sa mladima i njihovo uključivanje u kreiranje i realizaciju kulturnih sadržaja, koji su prepoznati kroz Akcioni plan za mlade;
- adekvatna infrastruktura koja obezbjeđuje dostupnost kulturnih programa osobama sa invaliditetom postoji kod jednog broja objekata: Scena 213 i Zahumlje;
- podrška amaterskom djelovanju u kulturi obezbjeđuje se u skladu sa budžetskim mogućnostima;
- na nivou opštine se vodi evidencija subjekata koji se bave kulturom.

PETNJICA

Na osnovu podataka dobijenih iz novoformirane opštine Petnjica, koja je uspostavljena početkom 2014.godine, proces osnivanja javnih preduzeća i ustanova je u toku. Zadovoljavanje potreba lokalnog stanovništva u oblasti kulture, realizuje se posredstvom Centra za kulturu Berane.

U Petnjici postoji objekat Doma kulture, koji je tehnički dobro opremljen za realizaciju svih programa iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, izuzev filmskih projekcija, za što nedostaje kinoprojektor i filmsko platno.

PLAV

U opštini Plav je osnovana jedna ustanova kulture: Centar za kulturu Plav. Odlukom o organizovanju ustanove broj 01-624/11 od 10.07.2009.godine, koju je donijela Skupština opštine, Centar je organizovan kao samostalna organizacija čija je djelatnost od javnog interesa. Centar se bavi kompleksnim djelatnostima kulture, među kojima su kulturno-umjetničke djelatnosti (organizovanje manifestacija i festivala, pozorišnih predstava, muzičko-scenskih programa, književnih prezentacija, likovnih izložbi, prikazivanje filmova) i djelatnosti iz oblasti kulturne baštine (muzejska i bibliotečka djelatnost), za koje, u odnosu na posebne zakone, moraju biti osnovane samostalne javne ustanove. Odlukom o organizovanju su odredbe koje se odnose na organe upravljanja usaglašene sa Zakonom o kulturi, dok pitanja organa rukovođenja nijesu u potpunosti usaglašena sa istim.

Statut ove javne ustanove je donijet 2010.godine i usaglašen je sa Odlukom o organizovanju, jer na isti način definiše djelatnosti ustanove, izbor i imenovanje organa upravljanja i rukovođenja. Statut sadrži i sa Zakonom o kulturi usklađene kriterijume o stručnim referencama lica koja mogu biti imenovana za organe upravljanja i rukovođenja, iako u praksi ta rješenja nijesu poštovana, jer imenovana i izabrana lica u Savjet Centra i za direktora Centra ne ispunjavaju propisane kriterijume. Propisane djelatnosti prati i organizaciona struktura javne

ustanove koju čini pet radnih jedinica: Dom kulture u Plavu, Dom kulture u Murinu i Velici, Dom kulture u Gusinju, Zavičajni muzej i Narodna biblioteka.

Činjenica da je posebnim zakonima utvrđeno da se poslovi muzejske i bibliotečke djelatnosti obavljaju u okviru samostalnih ustanova kulture, te da je Gusinje dobilo opštinu, iziskuje redefinisane djelatnosti ove ustanove, pa samim tim i drugačije unutrašnje restrukturiranje, odnosno institucionalnu reorganizaciju.

U odnosu na ostale obaveze opštine Plav koje se tiču mjera za unapređenje i razvoj kulture na lokalnom nivou, prema dostavljenim podacima stanje je sljedeće:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture;
- nije imenovan opštinski savjet za kulturu;
- odluke o organizovanju i statuti javnih ustanova, jesu usklađeni sa Zakonom o kulturi, ali odlukama o imenovanjima organa upravljanja i organa rukovođenja nijesu ispoštovani propisani standardi stručnosti;
- neophodno je djelatnosti javne ustanove definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- prema dostavljenim podacima opština izdvaja za kulturu 9% od ukupnog opštinskog budžeta, a sredstva za rad javnih ustanova obezbjeđuju se shodno finansijskim mogućnostima;
- infrastruktura u kulturi i tehničko-tehnološka opremljenost objekata kulture je u dobrom stanju;
- ne sprovodi se javni konkurs za sufinansiranje nevladinih organizacija;
- ne postoje utvrđeni modeli saradnje sa mladima, ali se u praksi sprovode aktivnosti koje obezbjeđuju uključenost mladih u kreiranje i realizaciju kulturnih sadržaja kroz rad određenih sekcija, folklorna društva i sl;
- objekti kulture i programi nijesu dostupni osobama sa invaliditetom;
- na nivou opštine se ne vodi evidencija o subjektima koji se bave djelatnošću kulture.

PLUŽINE

U opštini Plužine postoji jedna javna ustanova kulture: Centar za kulturu. Osnivački akt ustanove nije usklađen sa Zakonom o kulturi, jer datira iz 1990.godine (Odluka o organizovanju br. 01-238/1 od 23.11.1990). Statut ustanove je donijet 2013.godine i usklađen je sa Zakonom u pogledu odredbi koje treba da sadrži, izbora organa upravljanja i rukovođenja i njihovih nadležnosti, ali je na osnovu odluke o imenovanju i stručnih kompetencija članova tog organa (Odluka SO Plužine br. 03-744 od 30.07.2010.), evidentno da propisani kriterijumi stručnosti nijesu ispoštovani.

Što se djelatnosti ustanove tiče, one obuhvataju, između ostalog: organizovanje i unapređivanje kulturno-umjetničke djelatnosti i kulturnog života u Opštini organizovanjem kulturno-umjetničkih programa (pozorišnih predstava, manifestacija i festivala, izdavačkom djelatnošću, prikazivanjem filmova), ali i zaštitom kulturnih dobara i bibliotečkom djelatnošću.

Postoji neusklađenost između osnivačkog akta i Statuta, pa je samim tim evidentna i neusklađenost sa Zakonom o kulturi.

U odnosu na ostale obaveze opštine povodom obezbjeđivanja uslova za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulture i stvaralaštva, u Plužinama:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture;
- nije imenovan opštinski savjet za kulturu;
- odluka o organizovanju javne ustanove nije usklađena sa Zakonom o kulturi, dok je sadržaj Statuta u skladu sa zakonskim zahtjevima, izuzev definisanja organa rukovođenja;
- personalni sastav organa upravljanja nije u skladu sa Zakonom, u pogledu predviđenih referenci za imenovanje članova tih organa;
- neophodno je djelatnosti Centra definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- u odnosu na ukupan budžet, za kulturu su opredijeljena sredstva u visini 4,1%;
- sredstva za rad ustanove se obezbjeđuju redovno i blagovremeno;
- infrastruktura u kulturi i tehničko-tehnološka opremljenost objekata kulture su solidni za sve vrste programa;
- opština sprovodi javni konkurs za sufinansiranje programa i projekata od značaja za javni interes u kulturi, a namijenjen je nevladinim organizacijama;
- osobama sa invaliditetom nijesu dostupni kulturni sadržaji;
- ne postoji evidencija subjekata koji se na teritoriji opštine bave djelatnošću kulture.

PLJEVLJA

U opštini Pljevlja postoje četiri javne ustanove kulture, od kojih je jedna iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva (Umjetnička galerija „Vitomir Srbljanović“), dvije iz oblasti kulturne baštine (Zavičajni muzej, Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“) i jedna sa trenutno neriješenim formalno-pravnim statusom: Međurepublička zajednica za kulturno-prosvjetnu djelatnost.

Umjetnička galerija „Vitomir Srbljanović“ organizovana je odlukom Skupštine opštine iz 2011.godine (broj 01-030-135 od 16.03.2011), koja je usaglašena sa Zakonom o kulturi. Isto važi i kada je u pitanju Statut ove javne ustanove iz 2012.godine. Međutim, kada je u pitanju primjena ovih akata, iz dostavljenih odluka koje se odnose na imenovanje organa upravljanja (Rješenje br. 01-030-466 od 30.12.2010.), pokazuje se da članovi Savjeta nemaju propisane stručne reference, dok je izbor direktora javne ustanove u ovom segmentu ispoštovan (Odluka Savjeta br.174/11 od 16.12.2011).

Umjetnička galerija je jedina ustanova koja se bavi kulturno-umjetničkim stvaralaštvom, i to isključivo likovnom umjetnošću, koja se realizuje posredstvom dvije organizacije jedinice: Likovna galerija i Jugoslovenski muzej humora i satire.

Ujedno, opština Pljevlja je i jedina opština u Crnoj Gori koja ima ovako profilisanu javnu ustanovu. U nedostatku drugih javnih ustanova, ostalim djelatnostima kulturno-umjetničkog stvaralaštva (organizacija i produkcija programa iz oblasti pozorišne djelatnosti, muzičko-scenske

umjetnosti, književnošću i filmom, manifestacijama i festivalima), bavi se Sekretarijat za društvene djelatnosti, čija će to nadležnost biti dok se ne steknu uslovi za završetak novog Doma kulture u Pljevljima.

Situacija sa Međurepubličkom zajednicom za kulturno-prosvjetnu djelatnost je veoma specifična. Osnovana je 1962. godine u Pljevljima, a u njenom osnivanju učestvovala su opštine iz tadašnjih jugoslovenskih republika Crne Gore, Srbije i Bosne i Hercegovine, i to: Pljevlja, Ivangrad, Prijepolje, Priboj, Goražde i Nova Varoš. Odluku o osnivanju donijela je Skupštine SR Crne Gore (Sl. list SR CG br. 29 od 19. jula 1991. godine), na osnovu koje je imala status ustanove kulture od posebnog interesa za Republiku. Registrovana je u Centralnom registru Privrednog suda (Potvrda broj 8-0012380/002 od 3.marta 2003), kao ustanova čiji je osnivač Skupština Opštine Pljevlja. Zbog značaja koji je svojevremeno ova ustanova imala na intenziviranju saradnje u oblasti kulture između Crne Gore, Srbije i Bosne i Hercegovine, ali i jedinstvenog umjetničkog fonda i umjetničkih zbirki nastalih tokom decenija njenog rada, prije nekoliko godina Ministarstvo kulture je u saradnji sa opštinom Pljevlja iniciralo aktivnosti na njenoj reorganizaciji i utemeljenju kao ustanove koja bi svojim programskim profilom doprinosila saradnji i valorizaciji autentičnih vrijednosti kulture i umjetnosti nastalih na tromeđi tri navedene države. U tom kontekstu, opština Pljevlja je imenovala koordinatora zaduženog za postupak transformacije i konstituisanja ove ustanove na novim principima i formirala radnu grupu za izradu Predloga osnova za njen dalji rad i redefinisanje. Ministarstvo kulture je cijeneći važnom takvu inicijativu, Nacionalnim programom razvoja kulture Crne Gore 2011-2015, u okviru ciljeva institucionalnih reformi, predvidjelo reorganizacija JU Međurepubličke zajednice u Pljevljima u Regionalni kulturni centar.

Što se ostalih obaveza opštine tiče u odnosu na obezbjeđivanje uslova za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulture, u Pljevljima:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture, ali je imenovana radna grupa za izradu predloga tog dokumenta;
- nije imenovan opštinski savjet za kulturu;
- odluka o organizovanju javne ustanove i statut su inovirani u skladu sa Zakonom, dok su implementacijom tih akata zadovoljeni kriterijumi stručnosti samo kod imenovanja organa rukovodjenja, a ne i organa upravljanja;
- u odnosu na ukupan budžet, za kulturu se opredjeljuju sredstva u visini 2,58 %, a obezbjeđuju se redovno i blagovremeno;
- Opština sprovodi javni Konkurs za sufinansiranje programa i projekata od značaja za javni interes u kulturi, dok se za kulturni amaterizam budžetom opštine planiraju posebna sredstva;
- Saradnja sa mladima ostvaruje se uključivanjem u organizaciju programa koji su namijenjeni toj populaciji ili zastupljenošću u programima manifestacija i festivala. Mladi imaju i predstavnika u radnoj grupi za izradu Programa razvoja kulture;
- nije regulisano pitanje dostupnosti programa osobama sa invaliditetom;
- Opština vodi evidenciju subjekata koji se bave djelatnošću kulture.

PODGORICA

Glavni grad je osnivač šest javnih ustanova kulture, od kojih su četiri iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva (JU Gradsko pozorište, JU KIC "Budo Tomović", JU KIC Zeta-Golubovci, JU KIC Malesija-Tuzi) i dvije iz oblasti kulturne baštine (JU Biblioteka "Radosav Ljumović" i JU Muzeji i galerije Podgorice). Biblioteka i Muzeji nijesu predmet ovoga Izvještaja.

JU Gradsko pozorište Podgorica, osnovano je Odlukom Skupštine opštine Podgorica broj 01-030/2-14507 od 27.12.2002.godine, koja je Odlukom o izmjenama i dopunama broj 01-030/11-934 od 08.09.2011.godine, usklađena sa Zakonom o kulturi i Zakonom o pozorišnoj djelatnosti. Djelatnost ove javne ustanove je pozorišna produkcija i izvođenje pozorišnih predstava, kao i glumačkih, muzičkih i plesnih predstava kojima se ostvaruje programska koncepcija Gradskog pozorišta, kao i organizovanje pozorišnih festivala, smotri i drugih manifestacija kojima se unapređuje scensko stvaralaštvo i koji su od značaja za pozorišnu djelatnost, te druge dopunske djelatnosti kojima se unapređuje pozorišni život opštine i od javnog su interesa za Glavni grad.

Javna ustanova Kulturno-informativni centar "Budo Tomović" (u daljem tekstu KIC) je organizovana Odlukom Skupštine opštine Podgorica broj 01-031/01-11432 od 28.06.2001.godine i pravni je sljedbenik nekadašnje društvene ustanove Dom omladine "Budo Tomović" (osnovane odlukom SO Titograda 1965.godine). Usklađivanje rada navedene javne ustanove sa Zakonom o kulturi, u odnosu na organizaciju, upravljanje i rukovođenje, izvršeno je Odlukom Skupštine Glavnog grada broj 01-030/11-927 od 08.09.2011.godine. Na osnovu odredbi sadržanih u Statutu KIC-a, javna ustanova bavi se širokim sprektrorm kulturnih aktivnosti definisanih kroz muzičko-folklorne, obrazovne, dramske, likovne, filmske, informativne, TV i radio-difuzne djelatnosti koje su od značaja za Glavni grad, kao i drugim dopunskim aktivnostima koje su u funkciji ostvarivanja osnovnih djelatnosti. U sastavu ove ustanove je pozorište DODEST, a jedina je ustanova kulture u Crnoj Gori koja ima poslovnu jedinicu, odnosno predstavništvo u inostranstvu (Kulturno-informativni centar Podgorica u Moskvi, ustanovljen izmjenama i dopunama Statuta KIC-a od 21.05.2004.godine).

Javna ustanova Kulturno-informativni centar Malesija - Tuzi, osnovana je 2004.godine odlukom Glavnog grada broj 01-030/04-5077 od 22. jula 2004. godine, koja je na osnovu izmjena i dopuna iz 2011.godine (01-030/11-929 od 08.09.2011.godine) usaglašena sa Zakonom o kulturi. Prema odredbama Statuta ove javne ustanove iz 2004.godine osnovne djelatnosti čine organizovanje programa iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva (muzički, dramski, likovni, obrazovni, književni i drugi sadržaji), te organizovanje drugih programa od značaja za razvoj kulture i obrazovanja, sa posebnim akcentom na aktivnosti koje se tiču afirmacije kulturoloških i jezičkih osobnosti sredine. Iako je odluka o organizovanju KIC-a Malesija usaglašena sa Zakonom o kulturi, Statut ove javne ustanove nije.

Kao i u slučaju javne ustanove KIC Malesija, Glavni grad je 22. jula 2004.godine, donio i Odluku o osnivanju Javne ustanove Kulturno-informativni centar Zeta sa sjedištem u Golubovcima, koji obavlja djelatnosti iz oblasti kulture i informisanja od javnog interesa i radi zadovoljavanja potreba lokalnog stanovništva u ovoj oblasti. Odluka o osnivanju KIC-a Zeta broj

01-030/04-5078 od 22 jula 2004.godine, inovirana je 8.septembra 2011.godine i normativno usaglašena sa odredbama Zakona o kulturi u odnosu na organizaciju rada, upravljanje i rukovođenje ustanovom (Odluka o izmjenama i dopunama odluke o osnivanju broj 01-030/11-928). Statut ove javne ustanove je donijet 2004.godine, a izmjenama i dopunama Statuta iz 2012.godine (broj 02-72-1/2012), na koji je Skupština Glavnog grada kao osnivač dala saglasnost (odluka broj 01-030/12-718), tekst Statuta je usaglašen sa odredbama Zakona o kulturi.

U odnosu na zakonom utvrđene obaveze Glavnog grada u obezbjeđivanju uslova za kontinuiran razvoj i unapređenje kulture i stvaralaštva u Podgorici, dostavljeni podaci ukazuju na to da:

- još uvijek nije donijet opštinski program razvoja kulture (Programom rada Skupštine Glavnog grada njegovo donošenje je predviđeno za III kvartal 2014. god);
- nije imenovan opštinski savjet za kulturu;
- odluke o organizovanju javnih ustanova su usklađene sa Zakonom o kulturi;
- Statuti javnih ustanova su usaglašeni sa odlukama o organizovanju i Zakonom o kulturi, sem u slučaju KIC-a Malesija;
- način imenovanja i broj članova organa upravljanja, kao i propisi koji se odnose na imenovanje organa rukovođenja su osnivačkim aktima i statutima javnih ustanova usklađeni sa Zakonom o kulturi;
- stručnost i referentnost članova organa upravljanja i rukovođenja je ispoštovana prilikom imenovanja Savjeta javnih ustanova: KIC "Budo Tomović" i "Gradsko pozorište, dok je ta obaveza samo djelimično realizovana kada su u pitanju KIC Malesija i KIC Zeta, gdje većina članova organa upravljanja, kao i organi rukovođenja nemaju reference predviđene Zakonom koje ih preporučuju za članstvo u Savjetu, odnosno rukovođenje javnom ustanovom iz oblasti kulture;
- procenat izdvajanja za kulturu je 6,64% od ukupnog opštinskog budžeta, a sredstva za rad javnih ustanova obezbjeđuju se u skladu sa propisanom budžetskom dinamikom;
- svake godine se objavljuje javni konkurs za sufinansiranje projekata od značaja za ostvarivanje javnog interesa, među kojima je i kultura jedna od zastupljenih oblasti. Predmet konkursa je raspodjela sredstava NVO organizacijama koje realizuju svoje projekte u potpunosti ili djelimično na teritoriji Glavnog grada.
- ne postoji plan akcije za mlade, ali su mladi zastupljeni u redovnim programskim aktivnostima ustanova kulture i u programima NVO sektora koji podržavaju realizaciju programa mladih stvaralaca;
- u pogledu tehničko-tehnološke opremljenosti, u toku je izrada projektne dokumentacije za izgradnju zgrade Gradskog pozorišta u Podgorici. Godišnjim finansijskim planom Glavnog grada predviđena su i opredijeljena sredstva za adaptaciju određenih objekata kulture: velika i mala scena KIC Budo Tomović, KIC Zeta, krovna konstrukcija KIC-a Malesija. Na ovom planu se preduzimaju mjere za poboljšanje infrastrukture u kulturi;
- ustanove kulture čiji je osnivač Glavni grad, opremljene su pristupnim prilazima i liftovima namijenjenim osobama sa invaliditetom;

- na nivou opštine postoji evidencija subjekata koji se bave djelatnošću kulture (ustanove, NVO, umjetničke grupe, neformalne grupe...);
- ustanove kulture na nivou grada Podgorice, svojim programskim koncepcijama i usmjerenjima, podstiču dramski amaterizam i njegovanje etno-kulture kroz djelovanje folklornih ansambala;

ROŽAJE

U Rožajama postoje tri opštinske javne ustanove, od kojih je jedna - Centar za kulturu, iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, a dvije: JU Zavičajni muzej i JU Narodna biblioteka iz oblasti kulturne baštine.

Centar za kulturu je osnovan Odlukom o osnivanju javne ustanove koju je donijela Skupština opštine, broj 1022 od 02. aprila 1991. godine. Imajući u vidu činjenicu da je ovaj akt donijet 1991.godine, on nije u skladu sa aktuelnim Zakonom o kulturi iz 2008.godine, pa je neophodno njegovo uskađivanje sa istim u cjelini. Novi Statut javne ustanove donijet je 2010.godine, ali kako i taj akt mora biti usklađen sa Odlukom o osnivanju, neophodno je prethodno inovirati Odluku, a zatim donijeti Statut prema zakonom utvrđenoj proceduri.

Prema djelatnostima sadržanim u Odluci i Statutu, ova javna ustanova se bavi poslovima iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva (kulturno-umjetničke i scenske djelatnosti, galerijskom djelatnošću, bioskopskom djelatnošću), ali i bibliotečkom djelatnošću, koja je iz oblasti kulturne baštine. Pri tome, Skupština opštine je 2011.godine, donijela Odluku o osnivanju Narodne biblioteke kao samostalne ustanove kulture, koja u tom smislu inicira i redefinisane djelatnosti Centra za kulturu.

U odnosu na dostavljene podatke, analizom akata utvrđena je neophodnost njihovog inoviranja u cjelini.

Kada su u pitanju ostale obaveze opštine Rožaje, koje se tiču mjera za unapređenje i razvoj kulture na lokalnom nivou, prema dostavljenim podacima stanje je sljedeće:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture;
- nije imenovan opštinski savjet za kulturu;
- odluke o organizovanju i statuti javnih ustanova, nijesu usklađeni sa Zakonom o kulturi;
- organi upravljanja i rukovođenja nijesu imenovani u skladu sa Zakonom;
- neophodno je djelatnosti Centra definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- prema dostavljenim podacima opština izdvaja za kulturu 8,1% od ukupnog opštinskog budžeta, a sredstva za rad javnih ustanova obezbjeđuju se uglavnom redovno i blagovremeno;
- infrastruktura u kulturi i tehničko-tehnološka opremljenost objekata kulture je u solidnom stanju;
- sprovodi se javni konkurs za sufinansiranje nevladinih organizacija u kojem je kultura jedna od zastupljenih oblasti;

- ne postoje utvrđeni modeli saradnje sa mladima, ali se u praksi sprovode aktivnosti koje obezbjeđuju uključenost mladih u kreiranje i realizaciju kulturnih sadržaja kroz rad omladinskog kluba, folklorna društva, kao i sufinansiranjem projekata mladih putem javnog konkursa namijenjenog nevladinom sektoru;
- objekti kulture i programi nijesu dostupni osobama sa invaliditetom, ali je planirana izgradnja rampe koja bi im obezbijedila pristup;
- na nivou opštine se vodi evidencija o subjektima koji se bave djelatnošću kulture.

TIVAT

Opština Tivat je osnivač JU Centar za kulturu Tivat (u daljem tekstu: Centar), jedine javne ustanove u Opštini koja obavlja djelatnosti od javnog interesa iz domena kulture. Organizovana je Odlukom Skupštine opštine Tivat broj 0109/96 od 06.03.1996.godine, kao pravni sljedbenik dotadašnjih ustanova Indok centar Tivat i Centar za informativnu djelatnost Tivat. Izmjenama i dopunama navedene Odluke broj 0303/170 od 11.11.2008.godine, izvršeno je usaglašavanje imenovanja organa upravljanja u odnosu na broj članova, sa Zakonom o kulturi.

Centar je kompleksna javna ustanova kulture u čijem sastavu su četiri organizacione jedinice: Narodna biblioteka i čitaonica, Galerija i muzejska zbirka, Kulturno-zabavni program, kino i video djelatnost i Opšti i zajednički poslovi. Na osnovu Statuta Centra iz 2008.godine (broj 619/08 od 22.12.2008.godine), ova javna ustanova se bavi širokim spektrom djelatnosti: od muzejske, bibliotečke, arhivske, zaštite kulturnih dobara, do različitih kulturno-obrazovnih djelatnosti (muzičko-scenske, književne, izdavačke, likovne, svih segmenata filmske djelatnosti i sl.). Jednom riječju, raznovrsnost djelatnosti koje nijesu u potpunosti usaglašene sa konceptom koji treba da ima javna ustanova kulturno-umjetničkog profila, posebno ako se ima u vidu da obavljanje bibliotečke i muzejske djelatnosti u skladu sa posebnim zakonima podrazumijeva i samostalne javne ustanove.

U odnosu na obaveze opštine u obezbjeđivanju uslova za kontinuiran razvoj i unapređenje kulture i stvaralaštva, u opštini Tivat:

- još uvijek nije donijet opštinski Program razvoja kulture. Izrađena je radna verzija, a u toku je formiranje radne grupe koja će pripremiti Predlog programa. Programom rada Skupštine opštine u planu je njegovo donošenje do kraja 2014.godine, a u postupku je i imenovanje opštinskog savjeta za kulturu;
- odluka o organizovanju javne ustanove je inovirana u skladu sa Zakonom o kulturi samo u pogledu broja članova organa upravljanja, a nijesu propisani kriterijumi stručnosti koje Zakon definiše kada je sastav članova Savjeta u pitanju;
- sastav Savjeta nije u skladu sa stručnim kriterijumima propisanim Zakonom o kulturi;
- neophodno je djelatnosti ove javne ustanove definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- neophodno je djelatnosti Centra definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;

- u odnosu na ukupan opštinski budžet procenat izdvajanja za kulturu je 4%, a sredstva za rad javne ustanove obezbjeđuju se u skladu sa utvrđenim budžetom i dinamikom;
- ne sprovodi se postupka sufinansiranja projekata iz oblasti kulture, već se ta podrška obezbjeđuje mimo konkursa;
- postoje utvrđeni modeli saradnje sa mladima definisani Lokalnim planom akcije za mlade i Omladinskim klubom;
- tehničko-tehnološka opremljenost objekata kulture za realizaciju programa je zadovoljavajuća, a preduzimaju se mjere za poboljšanje infrastrukture (nabavka nove scenske tehnike, renoviranje objekata i sl.);
- centralni objekti kulture kao i otvoreni scenski prostori su dostupni osobama sa invaliditetom;
- amatersko djelovanje u kulturi podstiče se organizacijom različitih edukativnih radionica i obukom za izradu nakita, suvenira i sl.;
- na nivou opštine se vodi evidencija o subjektima koji se bave djelatnošću kulture.

ULCINJ

U opštini Ulcinj djelatnost od javnog interesa u oblasti kulture obavlja jedna opštinska institucija - Centar za kulturu Ulcinj (u daljem tekstu: Centar), organizovan kao javno preduzeće, što nije u skladu sa propisanim institucionalnim standardima u kulturi. Odluka o organizovanju javnog preduzeća je iz 1992.godine (br. 01-153/92-7 od 11.02.1992.godine) i do sada nije mijenjana. Statut javnog preduzeća je, takođe iz 1992.godine. Dakle, očigledno je da postoji potpuna neusklađenost navedenih akata sa Zakonom o kulturi, što ukazuje i na to da su i sve ostale aktivnosti koje proizilaze iz njihove primjene neusklađene sa Zakonom.

Na osnovu djelatnosti Centra, riječ je o kompleksnoj instituciji koja se bavi organizacijom širokog spektra kulturno-umjetničkih programa iz oblasti likovne i muzičke umjetnosti, pozorišne djelatnosti, književnosti, djelatnosti prikazivanja filmova, realizacijom manifestacija i festivala i td., ali i drugim djelatnostima iz oblasti zaštite i čuvanja kulturnih dobara (bibliotečka, muzejska, arhivska), za koje je potrebno osnovati samostalne ustanove kulture.

U odnosu na ostale obaveze opštine u obezbjeđivanju uslova za kontinuiran razvoj i unapređenje kulture u Ulcinju:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture;
- nije imenovan opštinski savjet za kulturu;
- odluka o organizovanju i Statut institucije nijesu usklađeni sa Zakonom o kulturi, što znači ni postupak izbora i imenovanja organa upravljanja i rukovođenja;
- neophodno je djelatnosti ove javne ustanove definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- procenat izdvajanja za kulturu je 4,16% od ukupnog opštinskog budžeta, a sredstva za rad javnog preduzeća se ne obezbjeđuju redovno i blagovremeno;
- iako postoji solidan građevinski objekat izgrađen 2005.godine, još uvijek nije tehnički opremljen za realizaciju programa (nedostaje scenska tehnika, rasvjeta, ozvučenje);

- ne postoje utvrđeni modeli saradnje sa mladima i njihovo uključivanje u kreiranje i realizaciju kulturnih sadržaja;
- nema adekvatne infrastrukture koja bi obezbijedila dostupnost osobama sa invaliditetom institucijama kulture i programima;
- postoje određeni modeli finansijske podrške amaterskom djelovanju u kulturi;
- postoji evidencija subjekata koji se na nivou opštine bave djelatnošću kulture.

HERCEG NOVI

Opština Herceg Novi je osnivač tri javne ustanove: jedne iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva - JUK Herceg fest i dvije iz oblasti baštine JU Zavičajni muzej i umjetnička galerija "Josip Bepo Benković i JU Gradska biblioteka i čitaonica.

JUK Herceg fest (u daljem tekstu: Herceg fest), je osnovana odlukom Skupštine opštine Herceg Novi broj 01-3/86-96 od 10.jula 1996.godine, integracijom dotadašnjeg javnog preduzeća za prikazivanje filmova i estradne djelatnosti "Orjen" i javne ustanove JUK Herceg fest. Odlukom o organizovanju Herceg festa broj 01-3/63-13, koju je donijela Skupština opštine 26.11.2013.godine i Statutom od 07.02.2014.godine, na koji je osnivač dao saglasnost 11.03.2014.godine, izvršeno je usaglašavanje sa Zakonom o kulturi. Iako su navedenim aktima utvrđene obaveze osnivača kompatibilne sa zakonskim rješenjima, u praksi su samo djelimično ispoštovani zahtjevi koji se odnose na stručnost i kompetentnost lica imenovanih u Savjetu, odnosno organa upravljanja javnom ustanovom. Isto se odnosi i na imenovanje organa rukovođenja.

Osnovne djelatnosti javne ustanove su organizovanje festivala i manifestacija, književnih promocija, muzičko scenskih i pozorišnih programa, produkcija, distribucija i prikazivanje audio-vizuelnih sadržaja, izdavačka djelatnost, likovne izložbe i organizacija edukativnih programa, što u potpunosti odgovara djelatnostima javne ustanove kulturno-umjetničkog profila.

Na osnovu Sporazuma zaključenog između Ministarstva kulture i opštine Herceg Novi 01.jula 2009.godine, ova javna ustanova je i izvršni producent festivala od posebnog značaja za kulturu "Montenegro film festival Herceg Novi". U praksi se, nakon petogodišnjeg iskustva, pokazalo da ta forma organizacije Festivala predstavlja kočnicu njegovom daljem unapređenju i razvoju, koji podrazumijeva izgradnju novih institucionalnih kapaciteta, upravljačke i rukovodeće strukture koja bi na adekvatan način odgovorila potrebi daljeg razvoja Montenegro film festivala, što je moguće obezbijediti samo putem njegovog pravnog subjektiviteta. O ovim pitanjima između Ministarstva kulture i Opštine Herceg Novi postoji načelna saglasnost.

Što se tiče ostalih zakonom propisanih obaveza osnivača u kontekstu unapređenja i razvoja kulture, situacija i u ovom opštini je slična sa većinom lokalnih samouprava, odnosno opština Herceg Novi:

- nije donijela opštinski program razvoja kulture, ni imenovala opštinski savjet za kulturu;
- osnivačka akta javne ustanove su usaglašena sa Zakonom o kulturi, ali kriterijumi stručnosti nijesu ispoštovani prilikom imenovanja članova organa upravljanja i rukovođenja javom ustanovom;

- sredstva za rad ustanove osnivač redovno izmiruje, a procenat izdvajanja za kulturu je 4% u odnosu na ukupan budžet opštine;
- infrastruktura objekata kulture i njihova tehnička opremljenost nije u najboljem stanju;
- podrška projektima iz kulture i nevladinom sektoru se obezbjeđuje putem javnog konkursa, gdje je kultura jedna od zastupljenih oblasti;
- modeli saradnje sa mladima su pripremljeni za razmatranje od strane Skupštine opštine;
- nema konkretnih programa i strategija za unapređenje dostupnosti kulturnih sadržaja osobama sa invaliditetom;
- amatersko djelovanje u kulturi podstiče se sufinansiranjem nastupa folklornih grupa, plesnih klubova, gradske muzike, i drugih subjekata koji se bave amaterskim stvaralaštvom, a podrška se obezbjeđuje i za reparaciju i servis instrumenata, nabavku i restauraciju kostima i dr.
- Kreativne industrije i stari zanati, na nivou opštine podstiču se u manjoj mjeri, a kroz finansijsku podršku organizacijama civilnog sektora;
- na nivou opštine se vodi evidencija o subjektima koji se bave djelatnošću kulture.

CETINJE

U prijestonici Cetinje osnovana je samo jedna javna ustanova kulture i to iz oblasti kulturne baštine: Narodna biblioteka i čitaonica "Njegoš".

Od ostalih obaveza definisanih Zakonom o kulturi u pogledu obezbjeđivanja uslova za ostvarivanje javnog interesa u kulturi, u Prijestonici:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture;
- opštinski savjet za kulturu nije imenovan, ali se u Savjetu gradonačelnika nalaze i istaknuti umjetnici (11 članova iz oblasti kulture);
- u odnosu na ukupan budžet, za kulturu se opredjeljuju sredstva u visini 4,18%, a obezbjeđuju se u skladu sa finansijskim mogućnostima;
- ne sprovodi se javni konkurs za sufinansiranje programa i projekata od značaja za javni interes u kulturi, ali se mimo konkursa opredjeljuju izvjesna sredstva za podršku nevladinim organizacijama iz oblasti kulture;
- postoje određeni modeli saradnje sa mladima u realizaciji kulturnih sadržaja;
- osobama sa invaliditetom, prema dostavljenim podacima, se pruža finansijska pomoć radi stvaranja uslova za integraciju u kulturne događaje;
- postoji intencija da se unapređuje rad amaterskih društava, kreativne industrije i očuvanje tradicije. U tom kontekstu je KUD-u Njegoš Skupština Prijestonice dodijelila poseban status radi očuvanja i valorizacije nematerijalnog kulturnog nasljeđa;
- vodi se evidencija subjekata kulture koji se bave djelatnošću kulture.

ŠAVNIK

Opština Šavnik je osnivač jedne javne ustanove u kulturi: Centar za kulturu, sport i medije (Odluka Skupštine opštine o osnivanju broj 01-820/3 od 28.05.2009.godine.), koja obavlja djelatnosti od javnog interesa. Osnivački akt ustanove je usaglašen sa Zakonom o kulturi. Djelatnosti ustanove se odnose na oblast kulturno-umjetničkog stvaralaštva (organizovanje kulturno-umjetničkih programa i manifestacija iz oblasti pozorišne djelatnosti, književnosti, likovne i muzičke umjetnosti, prikazivanje filmova i ostali prateći programi), ali i druge sportske i medijske djelatnosti, kao i bibliotečku djelatnost. Za razliku od osnivačkog akta, Statut javne ustanove iz 2009.godine, propisuje djelatnosti ustanove na bitno drugačiji način. Tim aktom djelatnosti javne ustanove obuhvataju, pored djelatnosti kulturno-umjetničkog stvaralaštva i bibliotečku, arhivsku, pa čak i djelatnost zaštite kulturnih dobara. Očigledna nesaglasnost sa odlukom o osnivanju postoji i u drugim segmentima Statuta, posebno u odnosu na organe upravljanja i rukovođenja, pa samim tim i u odnosu na Zakon o kulturi. U tom kontekstu i odluka o imenovanju organa upravljanja – Savjeta, iz 2012.godine nije u skladu sa osnivačkim aktom u pogledu broja članova Savjeta, kao i u odnosu na njihove stručne reference. Što se izbora direktora javne ustanove tiče, koji je izvršen 2013.godine, ispoštovani su kriterijumi stručnosti propisani Zakonom o kulturi.

U odnosu na ostale obaveze opštine koje se tiču mjera za unapređenje i razvoj kulture na lokalnom nivou, u Šavniku:

- nije donijet opštinski program razvoja kulture;
- nije imenovan opštinski savjet za kulturu;
- odluka o osnivanju javne ustanove je usaglašena sa Zakonom o kulturi, dok Statut javne ustanove nijesu usaglašen ni sa odlukom, ni sa Zakonom;
- odluka o imenovanju organa upravljanja takođe nije u skladu sa Zakonom o kulturi, dok su imenovanjem organa rukovođenja ispoštovani propisani standardi stručnosti;
- neophodno je djelatnosti ove javne ustanove definisati u skladu sa osnovnim konceptom javne ustanove kulturno-umjetničkog profila;
- opština izdvaja za kulturu 1,78% od ukupnog opštinskog budžeta, a sredstva za rad javnih ustanova obezbjeđuju se shodno finansijskim mogućnostima;
- objekti kulture su u solidnom stanju, ali je tehničko-tehnološka opremljenost loša (neophodno riješiti pitanje centralnog grijanja, rasvjetu i ozvučenje, kao i nabaviti novu opremu za prikazivanje filmova koja je van funkcije od 1991.godine);
- ne sprovodi se javni konkurs za sufinansiranje nevladinih organizacija;
- ne postoje utvrđeni modeli saradnje sa mladima;
- objekti kulture i programi nijesu dostupni osobama sa invaliditetom;
- na nivou opštine se ne vodi evidencija o subjektima koji se bave djelatnošću kulture.

3. OCJENA STANJA

Na osnovu navedenih podataka o organizovanju sektora kulture na opštinskom nivou,

evidentna je neažurnost opštinskih organa vlasti u primjeni Zakona o kulturi i reorganizaciji javnih ustanova u skladu sa zahtjevima koje taj akt uspostavlja. U odnosu na bitne segmente koje Zakon definiše, a tiču se ustrojstva sektora kulture na lokalnom nivou, stanje je sljedeće:

3.1. Institucionalni okvir

U Crnoj Gori je, na opštinskom nivou osnovano ukupno 42 institucije kulture, čiji su osnivači skupštine opština, od kojih je 29 je iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, a 13 iz oblasti kulturne baštine. Pretežno su organizovane kao javne ustanove (40), odnosno dvije imaju status javnog preduzeća (u Baru i Ulcinju). Na taj način u Baru i Ulcinju nije ispoštovan Zakonom o kulturi propisan institucionalni standard po kojem se za obavljanje djelatnosti kulture osnivaju ustanove kao neprofitne organizacije, odnosno "ustanova čiji je osnivač država ili opština osniva se kao javna ustanova".

Ustanove iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva ne postoje samo u Prijestonici Cetinje, a u postupku su osnivanja u novoformiranim opštinama Petnjici i Gusinju.

3.2. Programski profil

Od 29 ustanova iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, njih 13 ima propisane djelatnosti koje su kompatibilne sa programskim profilom ustanove iz te oblasti, dok 16 predstavljaju kompleksne ustanove koje se pored kulturno-umjetničkog stvaralaštva bave i poslovima zaštite kulturnih dobara (biblioteke, muzeji). Drugim riječima, ta raznovrsnost djelatnosti kod većine javnih ustanova, nije u skladu sa konceptom koji treba da ima javna ustanova kulturno-umjetničkog profila. Pri tome treba imati u vidu i to da je posebnim zakonima (Zakon o muzejskoj djelatnosti, Zakon o bibliotečkoj djelatnosti), propisana obaveza opština da za biblioteku i muzejsku djelatnost osnivaju samostalne javne ustanove neprofitnog karaktera.

3.3. Osnivačka akta

Osnivačka akta javnih ustanova (odluke o osnivanju, odluke o organizovanju, statuti), samo su djelimično usklađene sa Zakonom o kulturi i to pretežno kada je riječ o broju i stručnim kompetencijama organa upravljanja. U odnosu na propisane djelatnosti i organe rukovođenja, zakonski standardi nijesu poštovani, pa u tom smislu najveći broj osnivačkih akata javnih ustanova treba inovirati i uskladiti sa Zakonom o kulturi.

3.4. Organi upravljanja i rukovođenja

Iako je u odnosu na organe upravljanja najveći broj osnivačkih akata usaglašen sa Zakonom o kulturi, u praksi nije zaživjela primjena propisanih rješenja, s obzirom na to da su za članove tog organa izabrana i imenovana lica koja ne ispunjavaju Zakonom o kulturi propisane kriterijume stručnosti i referentnosti, koji glase: "za člana savjeta javne ustanove, čiji je osnivač

opština, osim člana savjeta iz reda zaposlenih, imenuje se stvaralac ili stručnjak iz oblasti koja je od značaja za razvoj kulture".

Isto se odnosi i na organ rukovođenja. "Javnom ustanovom iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva rukovode umjetnički direktor i poslovni direktor", uz izuzetak da "imenovanje umjetničkog direktora nije obavezno, ako je poslovni direktor umjetnik visoke reputacije ili stručnjak u kulturi visoke reputacije". Taj standard ispoštovan je samo u četiri opštine, odnosno četiri javne ustanove: Budva (Grad teatar), Kotor (Centar za kulturu), Podgorica (Gradsko pozorište) i Bijelo Polje (Ratkovićeve večeri poezije).

3.5. Opštinski program razvoja kulture i Savjeti za kulturu

Opštinski program razvoja kulture donijela je samo opština Kotor, dok su Savjete za kulturu imeneovale opštine Kotor i Bijelo Polje.

3.6. Finansiranje kulture

Zanimljiv je podatak da se u svim opštinama, osim u Šavniku, iz opštinskog budžeta za kulturu izdvaja mnogo veći procenat od procenta utvrđenog Zakonom o kulturi ("sredstva za rad Ministarstva u tekućem budžetu izdvajaju se najmanje na nivou 2,5% od državnog budžeta, umanjenog za izdatke državnih fondova i kapitalnog budžeta"), a kreće se od 14% koliko se izdvaja u opštini Andrijevića, do 1,7% koliko se izdvaja u Šavniku. Takođe, osim u Kolašinu i Ulcinju, u opštinama: Budva, Bijelo Polje, Cetinje, Šavnik, Plav, Nikšić, osnivači u zavisnosti od finansijskih mogućnosti izmiruju obaveze koje se odnose na rad ustanove (sredstva za zarade i ostala primanja zaposlenih, materijalne troškove, održavanje i osiguravanje objekata i opreme, tehničko-tehnološko opremanje za realizaciju programskih aktivnosti ustanove), dok se u opštinama: Andrijevića, Bar, Berane, Danilovgrad, Žabljak, Kotor, Mojkovac, Plužine, Pljevlja, Podgorica, Tivat, Rožaje, Herceg Novi, navedene obaveze redovno i blagovremeno izmiruju.

3.7. Infrastruktura u kulturi

Ohrabruje činjenica da je jedan od bitnih preduslova za unapređenje i razvoj kulture – infrastruktura, u skoro svim opštinama u dobrom stanju. To se posebno odnosi na sjever Crne Gore, a zahvaljujući, prije svega, Vladinom Programu razvoja kulture koji se sprovodi od 2009.godine. Jedino Centar za kulturu u Beranama nema adekvatne prostorne i tehničke uslove za realizaciju kulturnih aktivnosti.

I pored pozitivnog stanja u infrastrukturi i u ovoj oblasti postoje određene specifičnosti. Na primjer u Budvi, gdje, jedna u crnogorskim okvirima značajna ustanova, Grad teatar ne raspolaže scenskim prostorom i tehnikom, kao što ni Gradsko pozorište u Podgorici nema svoj prostor ni nakon skoro sedam decenija postojanja, ili na primjer Ulcinj, gdje je solidan objekat Centra za kulturu završen 2005.godine, ali ni nakon deset godina još uvijek ne raspolaže potrebnom scenskom tehnikom.

Iako već postoji solidno stanje u infrastrukturi u kulturi, značajan napredak u ovoj oblasti ostvariće se izgradnjom Sale "18. septembar" u Nikšiću, završetkom novog objekta Doma kulture u Pljevljima i planiranom izgradnjom objekta Gradskog pozorišta u Podgorici.

3.8. Ostali modeli podrške razvoju kulture

U odnosu na obaveze opština da obezbjeđuju kontinuiranu podršku realizaciji projekata u oblasti civilnog sektora putem javnog konkursa, ali i amaterskom djelovanju u kulturi, te kulturne aktivnosti mladih, stanje je više nego solidno.

U tom kontekstu:

- javni konkurs za sufinansiranje nevladinog sektora realizuje se kontinuirano u većini opština, osim u Baru, Kolašinu, Plavu, Tivtu, Ulcinju i Cetinju;
- podrška amaterskom djelovanju i kreativnim industrijama u onim opštinama gdje se to ne vrši na osnovu javnog konkursa, obezbjeđuje se saradnjom sa lokalnim ustanovama kulture;
- saradnja sa mladima se sprovodi na osnovu lokalnih planova akcije za mlade, a tamo gdje oni nijesu donijeti (Andrijevića, Danilovgrad, Žabljak, Mojkovac, Plav, Pljevlja, Podgorica, Rožaje, Ulcinj, Cetinje), ta saradnja se sprovodi preko obrazovnih institucija, saradnjom sa javnim ustanovama i ustupanjem prostora za rad raznih sekcija, kulturno-umjetničkih društava i sl.;
- dostupnost objekata kulture osobama sa invaliditetom je na niskom nivou. Jedino u Andrijevići i Podgorici postoji mogućnost da ta populacija bude na adekvatan način uključena u kulturna dešavanja i samo pojedinim institucijama kulture u Kotoru, Nikšiću i Tivtu.

4. PREDLOG MJERA

Navedeno stanje nedvosmisleno pokazuje da na lokalnom nivou nijesu stvoreni valjani preduslovi za kontinuiran i konzistentan razvoj kulture. Na to navodi činjenica da se upravo najznačajniji segmenti iz Zakona o kulturi ne implementiraju na lokalnom nivou, ili se implementiraju selektivno. To se prije svega odnosi na propise koji se tiču reorganizacije javnih ustanova, redefinisane programskog profila, stručno i kompetentno upravljanje i rukovođenje javnim ustanovama.

U tom smislu Ministarstvo kulture će u narednom periodu, kao resor zadužen za vođenje politike razvoja u oblasti kulture, intenzivirati aktivnosti u vršenju upravnog nadzora, u odnosu na izvršavanje Zakonom o kulturi utvrđenih obaveza lokalnih samouprava, a tiču se: odluka o organizovanju/reorganizovanju javnih ustanova, statuta javnih ustanova, poštovanja propisa kojima se uspostavljaju novi modeli upravljanja i rukovođenja u institucijama iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, te propisanih modela podrške i podsticanja razvoja kulture na lokalnom nivou.